

Det romantiske Landskab

som guldalderens
malere, digtere og musikere tolkede det

SKOVGAARD MUSEET · VIBORG

MUSEERNE I VIBORG AMT

Omslagets illustrationer: Cathrine Skovgaard.
 Redaktion: Marianne Bro-Jørgensen og Iben Overgaard.
 Grafisk tilrettelæggelse: Bent Kvisgaard.
 2005

Olufs Ballade af Elverskud

Så tit jeg rider mig under Ø
 Ved Dag når det lyser i Lunden,
 Længes jeg efter min Fæstemø,
 Den trofaste Brud jeg har funden.

Så tit jeg rider, hvor Blomster små
 I gyldne Korn sig skjule,
 Tænker jeg på hendes Øjne blå
 Og på hendes Lokker gule.

Så tit jeg vandrer, hvor Elle stå
 Når Stjerner lyse foroven,
 Tænker jeg på et kulsort Hår,
 Og en Mund så dristig forvoven.

Den dybeste Vunde kan sammen gro,
 Som Sværdene hugged i Striden,
 Det er som mit Hjerte var delt i to,
 Det vokser vel sammen med Tiden!

Chr. K. F. Molbech 1853

Til en Veninde

Der er en Trolddom på din Læbe,
Der er en Afgrund i dit Blik,
Der er i Lyden af din Stemme
En Drøms æteriske Musik.

Der er en Klarhed på din Pande,
Der er et Mørke i dit Hår,
Der er en Strøm af Blomsterånde
Omkring dig, hvor du står og går.

Der er en Skat af evig Visdom
I Smilehullet på din Kind,
Der er en Brønd, en Sundhedskilde
For alle Hjerter, i dit Sind.

Der er en Verden i dit Indre,
En sværmerisk, kaotisk Vår –
Som jeg umulig kan forglemme,
Som jeg tilbeder og forstår.

Emil Aarestrup 1838

Indhold

»Guldhornene«	ADAM OEHLENSCHLÄGER	5
Fædrelands-Sang	ADAM OEHLENSCHLÄGER	6
Danmark, mit Fædreland	H. C. ANDERSEN	7
Til Danmark	N. F. S. GRUNDTVIG	8
I al sin Glans nu stråler Solen	N. F. S. GRUNDTVIG	9
Indvielsen	SCHACK STAFFELDT	10
Fred hviler over Land og By	B. S. INGEMANN	11
Aprilsvise	POUL MARTIN MØLLER	12
Jeg gik mig ud en Sommerdag	HENRIK HERTZ	14
Flyv Fugl, Flyv	CHRISTIAN WINThER	15
Hjemve	ST. ST. BLICHER	16
Modersmålet	N. F. S. GRUNDTVIG	17
Til en Veninde	EMIL AARESTRUP	18
Olufs Ballade af Elverskud	CHR. K. F. MOLBECH	19

Modersmålet

Vort Modersmål er dejligt, det har så mild en Klang,
Hvorned skal jeg ligne og prise det i Sang?
En højbåren Jomfru, en ædel Kongebrud,
Og hun er så ung, og så yndig ser hun ud!

Hun lægger os på Læben hvert godt og kraftigt Ord
Til Elskovs sagte Bønner, til Sejrens stolte Kor;
Er Hjertet trangt af Sorgen, og svulmer det af Lyst,
Hun skænker os Tonen, som lette kan vort Bryst.

N. F. S. Grundtvig 1859

Hjemve

Kær est du Fødeland, sødt er dit Navn,
Til dig står dine Sønners stærke Længsel,
Med lønlig Magt vi drages til dit Favn,
Hvert andet Land mod dig er kun et fængsel.

Kun der er Våren i sin fulde Pragt,
Kun der i al sin Ynde Somren smiler,
Og skøn er selve Vintrens hvide Dragt,
Når den på vore Barndomsegne hviler.

Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
Min Barndoms Sol har smilt på mørken Hede,
Min spæde Fod har trådt den gule Sand,
Blandt sorte Høje bor min Ungdoms Glæde.

Skøn er for mig den Blomsterløse Vang,
Min brune Hede er en Edens Have:
Der hvile også mine Ben engang,
Blandt mine Fædres lyngbegrøede Grave.

St. St. Blicher 1814

»Guldhornene«

Og Fuglene synge.
Dugperler bade
Blomsterblade,
Som Vindene gyng
Og med svævende Fjed
En Mø hendanser
Til Marken afsted.
Violer hende kranser,
Hendes Rosenkind brænder,
Hun har liljehænder.
Let som en Hind
Med muntert sind,
Hun svæver og smiler;
Og på Elskov grubler –
Hun snubler!
Og stirrer og skuer
Gyldne Luer,
Og rødmer og bæver
Og sitrende hæver
Af sorten Muld
Med snehvide Hånd
Det røde Guld.

Adam Oehlenschläger 1803

Fædrelands-Sang

Der er et yndigt Land,
 Det står med brede Bøge
 Nær salten Østerstrand;
 Det bugter sig i Bakke, Dal,
 Det hedder gamle Danmark,
 Og det er Frejas Sal

Adam Oehlenschläger 1819

Flyv Fugl, Flyv

Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vove,
 Nu kommer Natten så sort,
 Alt ligger Sol bag de dæmrende Skove,
 Dagen den lister sig bort;
 Skynd dig nu hjem til din fjedrede Mage,
 Til de gulnæbede Små;
 Men når i Morgen du kommer tilbage,
 Sig mig så alt, hvad du så.

Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vande,
 Langt, langt bort i det Blå!
 Ensomt i Skoven ved fjerneste Strande
 Seer du min Favre at gå
 Gulbrune Lokker de flagre i Vinden,
 Let er hun, rank som et Aks,
 Øjet er sort, og Roser har Kinden,
 Ak! Du kan kende hende straks!

Christian Winther 1828

Jeg gik mig ud en Sommerdag

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjertet monne røre,
I de dybe Dale,
Blandt de Nattergale,
Blandt de andre Fugle små, som tale.

Den allermindst Fugl af dem, der vare,
Sang fra Træet ned i Toner klare,
I de dybe Dale,
Blandt de Nattergale,
Blandt de andre Fugle små, som tale.

Den sang: Mens Ungersvenden går så ene,
Længes En imellem Løv og Grene,
I de dybe Dale,
Blandt de Nattergale,
Blandt de andre Fugle små, som tale.

Hen under Løvet gå de lune Vinde,
Der du skal den Hjertenskære finde,
I de dybe Dale,
Blandt de Nattergale,
Blandt de andre Fugle små, som tale.

Henrik Hertz 1836

Danmark, mit Fædreland

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme,
Der har jeg Rod, derfra min Verden går.
Du danske Sprog, du er min Moders Stemme
Så sødt velsignet du mit Hjerte når.
Du danske friske Strand,
Hvor Oldtids Kæmpegrave
Står mellem Æblegård og Humlehave
Dig elsker jeg – Danmark mit Fædreland!

Hvor reder Sommeren vel Blomstersengen
Mer rigt end her ned til den åbne Strand?
Hvor står Fuldmånen over Kløverengen
Så dejlig som i Bøgens Fædreland?
Du danske friske Strand,
Hvor Dannebrogen vajer,
Gud gav os den, Gud giv den bedste Sejr.
Dig elsker jeg – Danmark mit Fædreland!

H. C. Andersen 1850

Til Danmark

Fædreland!
 Ved den bølgede Strand
 I den majgrønne Lund
 Ved det dejlige Sund
 Af de syngende Vover omskyttet,
 Sidder bleg Du i Sorgen indhyllet;
 Dog for Dig er det bedste tilbage,
 Thi end lever den gamle af Dage!

N. F. S. Grundtvig 1848

I den tavse Nat,
 Som en stor Dukat
 Månen stænker Guld på alle Grene.
 Ak, de Skønne svandt
 Jo fra hver en Kant,
 Det er tungt, man skal gå hjem alene.

Poul Martin Møller 1819

Aprilsvis

Grøn er Vårens Hæk,
 Kåben kastes væk,
 Jomfruer sig alt på Volden sole;
 Luften er så smuk,
 Deres Længselssuk
 Kendes let på deres Silkekjole.

Nu har Viben Æg,
 Pilen dygtig Skæg,
 Og Violen småt på Volden pipper;
 Gåsen sine Små
 Lærer flittigt gå,
 Skaden vindigt med sin Hale vipper.

Aftnen driver på,
 Mens de Skønne gå,
 Bare de dem ikke skal forkøle!
 Hvilken yndig Strøm
 Barmen bliver så øm
 Man mit Hjerte kan på Vesten føle:

I al sin Glans nu stråler Solen

I al sin Glans nu stråler Solen,
 Livslyset over Nådestolen,
 Nu kom vor Pinseliljetid,
 Nu har vi Sommer skær og blid,
 Nu spår os mer end Englerøst,
 I Jesu Navn en gylden Høst!

I Sommernattens korte Svale
 Slår højt Fredskovens Nattergale
 Så alt hvad Herren kalder sit
 Må slumre sødt og vågne blidt
 Må drømme sødt om Paradis
 Og vågne til Vorherres pris.

Det ånder himmelsk over Støvet,
 Det vifter hjemlig gennem Løvet,
 Det lufter liffig under Sky
 Fra Paradis opladt på ny,
 Og yndig risler for vor Fod
 I Engen Bæk af Livets Flod!

N.F.S. Grundtvig 1843

Indvielsen

Jeg sad på Pynten ved Sundets Bred,
 Himlene smilte,
 Og så med Længsel i Dybet ned,
 Bølgerne hvilte,
 Da hælded Solen til Havets Bryst
 Og rundtom rødne Luft og Kyst.

Og brat fra Skyerne Strengelig
 Anelsen vakte,
 I Aftenrøde Musen nedsteg,
 Harpen mig rakte
 Og rask et brændende Kys mig gav,
 Nedsynkende i det luende Hav.

Da rundt en anden Natur der blev:
 Vindene talte;
 Fra Skyer, som blege for Månen hendrev,
 Ånderne kaldte;
 Et Hjerte slog varmt og kærligt i Alt,
 I Alt mig vinked min egen Gestalt.

Schack Staffeldt 1804

Fred hviler over Land og By

Fred hviler over Land og By.
 Ej Verden larmer mer:
 Fro smiler Månen til sin Sky,
 Til Stjerne Stjerne ser.

Og Søen blank og rolig står
 Med Himlen i sin Favn;
 På Dammen fjerne Vogter går
 Og lover Herrens Navn.

B. S. Ingemann 1823